

Posudek vedoucí bakalářská práce FHS

Téma: Variabilita školních kurikulů vytvořených dle rámcového programu mateřské školy podporující zdraví (MŠPZ) pro předškolní výchovu.

Jana Rezková: ZS 2005/06

Rozsah: 58 stran textu + příloha

Posluchačka si vybrala téma, do jehož okruhu byla uvedena v rámci studia problematiky psychologie zdraví na FHS UK a s nímž se podrobněji seznámila v důsledku krátkodobé praxe na pracovišti garanta programu ŠPZ. Touto příležitostí byla následně usměrněna volba tématu její bakalářské práce. Uvedenou okolnost předesílám hned v úvodu proto, abych zdůraznila, že pozici bakalářky ve vztahu k hodnocení efektivity programu ŠPZ lze považovat za nezávislou.

Práce je rozdělena standardně na dvě hlavní části: teoretickou a praktickou, které jsou takto rovněž nazvány. Každá část má sedm kapitol. Připojen je seznam použité literatury a přílohy. V Úvodu se dovídáme, že si posluchačka položila tři otázky: Zprvce zjistit, jestli v současnosti užívaný modelový program MŠPZ (MŠ podporující zdraví) přispívá ke zkvalitnění v oblasti předškolního vzdělávání, a pokud ano, jakým způsobem. Zadruhé, jestli se v programu MŠPZ osvědčily některé nástroje a metody pro posuzování míry implementace podpory zdraví v prostředí MŠ. Zatřetí zjistit, jestli v programu MŠPZ za dobu své činnosti v MŠ prokázal určitý konkrétní přínos. Kromě těchto tří otázek, má vymezeny svoje specifické cíle část praktická (viz níže).

Struktura práce po věcné stránce odpovídá úkolům, které si autorka zadala, i návaznosti praktické části na teoretickou. Problém by však mohl být spatřován v tom, že tomu ne zcela odpovídá název práce. Ukázalo se, že počínaje úvodním zadáním otázek k řešení, se výsledné význění práce trochu odchýlilo od formulace původně uvedené v přihlášce, což se stalo v důsledku teprve hlubšího pronikání do problematiky a do možností sebraného materiálu. Pro celkově konsistentně koncipovanou a napsanou práci by posluchačka - alespoň pro potřeby obhajoby – měla navrhnout takový název své práce, který by ji lépe vystihoval.

V Teoretické části jsou uvedena nejdříve 4 témata, na něž se práce zaměřuje (str. 4). Jsou převážně pojednávána tím způsobem, že je zde podán podrobný popis programu Škola podporující zdraví, popis jeho filozofie, principů, zásad, jakož i etap vývoje jeho implementace a inovací. V tomto ohledu je to právě model ŠPZ pro MŠ, který je podrobován podobnému procesu evaluace a inovace, jaký probíhá na úrovni školy. Porovnávání původního modelu Zdravá MŠ s inovovaným modelem Kurikulum podpory zdraví v MŠ je věnováno v práci poměrně dost místa. V uplatňování evaluace výsledků a inovace projektů /plánů v cyklickém procesu, jehož smyslem je udržení a zvyšování kvality školy, vidí autorka hlavní přínos programu ŠPZ pro sebe sama i pro celé školství.

Podklady potřebné k řešení úkolu práce zvládla autorka v poměrně krátkém čase do přiměřené šíře s porozuměním smyslu, koncepci, vývoji a metodice programu Škola podporující zdraví. Přestože pracovala převážně s literárními prameny a písemnými dokumenty (písemné školní projekty, evaluační dotazníky), prokázala i orientaci v praktické stránce úkolu a širších souvislostech.

Úkolem Praktické části práce bylo využít dříve sebraných údajů k další analýze, což konkrétně znamenalo: dodatečnými kvantitativními postupy analyzovat převzaté semi-kvalitativní údaje z hlediska tří úkolů, které si autorka vymezila. Primární semi - kvalitativní data byla získána nástrojem INDI 16, z něhož teprve později byl vyvíjen nástroj pro sběr kvantitativně zpracovatelných dat (INDI MŠ, který posluchačka v práci zmiňuje). INDI MŠ (Indikátory evaluace v MŠ) je vypracováván na inovovaný model programu ŠPZ v MŠ, který MŠ teprve zavádějí. Proto se autorka musela držet starších dat získaných první verzí

evaluačního nástroje, který odpovídal dřívějšímu modelu Zdravá MŠ a který byl už použit většinou MŠ k opakované autoevaluaci. Do souboru ŠPZ - MŠ, který zkoumala autorka, bylo z nich zařazeno celkem 55 MŠ, každá s daty od dvou posuzovatelů (škola o sobě + vnější posuzovatel o škole). Autorka měla k dispozici jak tato data, tak všechny školní projekty, které do data poslední evaluace zkoumané MŠ vytvořily. Zatímco výsledky evaluace nástrojem INDI 16 byly původně určeny jen pro potřeby každé individuální MŠ, převodem na statisticky zpracovatelná data, bylo umožněno naznačit alespoň základní vztahy mezi zkoumanými charakteristikami: jak MŠPZ jako celek hodnotí úroveň plnění jednotlivých zásad a rovněž porovnat, jak hodnotí plnění jednotlivých zásad vnější posuzovatelé a školy. Přestože jde jen o jednoduché statistické zpracování (bez výpočtu statistické významosti a ambicí na další analýzy), poskytlo další poznatky, které z evaluačního materiálu ještě nebyly vytěženy. Stejně tak připomínky autorky k tomu, jak by měl vypadat nový autoevaluační nástroj INDI MŠ, jsou přínosné, protože potvrzují z jiné strany řešení, které o něco dříve přijali autoři nového evaluačního nástroje INDI MŠ. Připomínku mám k postupu, jímž autorka sečetla dohromady odpovědi školy a vnějšího posuzovatele a vypočítala jejich průměrné hodnoty. Nepovažuji je za zcela regulérní. Odpovědi škol jsou konsensuální, na jedné odpovědi se podílí více osob, zatímco vnějším posuzovatelem je vždy jen jedna osoba.

Po formální stránce práce obsahuje všechny části a náležitosti. Celkově je napsána poměrně srozumitelnou formou. Jen na několika místech textu se vyskytuje nejasná formulace (např. str. 24, 1. odst., poslední věta). Také nepřispívá ke srozumitelnosti výkladu nadměrně početné užití podmiňovacího způsobu slovesa „míti - měl by – mělo by se“ a to speciálně v těch případech, kde autorka popisuje (celkem na 21 stránkách), co je modelový program ŠPZ, které znaky a procesy dělají ze školy školu podporující zdraví, např. „MŠ by měla pečovat o zahradu, ředitelka by neměla sama dělat školní projekt“, atd.. Tento formulační stereotyp zbytečně rozměňuje identifikaci charakteristických znaků popisovaného programu. Obě připomínky v tomto odstavci jsou však jen okrajového významu

Závěr vedoucí bc. práce:

Předloženou bakalářskou práci Jany Rezkové doporučuji k obhajobě a navrhuji ocenit počtem kreditů: 40 (známkou 1).

V Praze dne 6. 1. 2006

PhDr. Miluše Havlínová, CSc.
Státní zdravotní ústav